

## UNA GENERACIÓ SENSE NOVEL·LA?

Pep Vila

És coneguda la crisi de la novel·la durant el període noucentista, la puixança de la poesia i del conte breu enfront de la narrativa de llarga extensió que necessita d'un rigor i d'un bagatge cultural de primer ordre. D'altra banda, sembla que la ficció novel·lesca tampoc no coincidís amb els ideals noucentistes de crear una "Catalunya ciutat" que juntament amb la reforma lingüística fabriana condemnava a mort la novel·la rural dels modernistes per dialectal i poc civilista.

Tota aquesta problemàtica va tenir uns glossadors d'excepció. Em refereixo a l'article de Josep M. de Segarra *La por a la novella* i a la mena de resposta de Carles Riba amb aquella conferència tan famosa: *Una generació sense novel·la?* que ha generat, entre d'altres, les brillants reflexions d'Alan Yates i de J. Auferil sobre la novel·la catalana en aquest període històric.

Tan mateix, en relació a aquest tema apporto, avui, una altra opinió desconeguda, aquesta vegada apareguda a la *Revista d'Olot* de 4.4.1926 i signada per "Victor", un pseudònim que no hem sabut identificar. Des de la capital de la Garrotxa algun esperit inquiet i atent al pols cultural del moment que potser coneixia les tesis de Segarra i de Riba demana "novelles, novel·les, novel·les". Heus aquí les inquietuds i les reivindicacions del nostre intel·lectual:

"A faisó del bon pagès que demana pluja pels seus camps ressecs, hom demana per la literatura catalana un bon esplet de novel·les, com si les novel·les poguessin donar una inesperada ufana a les nostres lletres.

»Manquen novel·les! Volem novel·les que ens emocionin, que ens facin vibrar els nervis, que ens entrelliguin amb la seva trama expectant i suggestiva! Ja n'hi ha prou de poesia! Ja n'hi ha prou de ratlles curtes! Ara volem ratlles llargues, on hi càpiga tot, on hi sia dit tot, on tot hi sia garbellat per l'experta mà d'un bon novel·lista.

»Efectivament, a Catalunya ens manquen novel·les. Passat

d'una mitja dotzena de noms i d'una dotzena d'obres, el demés que s'ha produït a Catalunya en el camp de la prosa literària des d'uns quants anys ençà, no és res més que contes, narracions i quadres més o menys rurals, i més o menys perfectes.

»Sí, vinguin novel·les i vinguin en bona hora. Però novel·les que ho siguin, novel·les que ens emocionin i ens neguïegin fins al final, novel·les prenyades de vida i d'humanitat, i no pas novel·les que al acabar de llegir-les ens

facin l'efecte d'haver-nos empa-sat un vas d'aigua fresca!

»Però creiem que al mateix crit de: novel·les! novel·les! novel·les! deuriem ajuntar-n'hi d'altres. Són solament novel·listes el que ens manca a Catalunya? No deuriem cridar també ben alt perquè els nostres intel·lectuals ens sentissin, volem filòlegs, volem dramaturgs, volem historiadors, volem crítics, volem filòsofs? Però també filòlegs, dramaturgs, historiadors, crítics i filòsofs veritables? De tot això també ens manca a Catalunya, i l'estar-ne assortits és tant o més imprescindible que el contar amb una bona llista de novel·les veritables.

»Una vegada més esmentem la necessitat de l'organització de les activitats intel·lectuals catalanes".

## CARTA NEGRA

Sebastià Goday

**B**envolguda X, Després de tants anys he quedat perplex en rebre la teva carta segellada en un país de l'Àfrica negra. M'omple d'il·lusió saber que tornes aviat i recorres a mi per fer-te una imatge de la Girona actual.

En aterrar, percebràs la brava consumista que ens envaïx aclaparadorament i inexorable; la gent, gairebé tota, té diners i se'ls gasta en estar a la moda, en ser moderns o, almenys, semblar-ho seguint les directrius engendrades a Milà, París i, evidentment, Nova York. Qui més qui menys rep, per capillaritat, la influència de Barcelona, de la capital. No recordo qui va escriure: «Moda és tot allò que passa de moda». Fixa't quin aforisme més bonic i certer, gairebé injuriat; ser modern, estar a la moda, té no poques referències al mite de Sisif. La moda, la copsaràs en els automòbils 16V4WD, en les indumentàries (enguany ha tocat l'uniforme de napa negra), pentinats, obres d'art penjades en els menjadors, llums halògens, el culte al cos (no pots imaginar-te la quantitat de gent «guapa» que circula per la ciutat; preparara't)... etc. Ah!, m'oblidava del disseny, et perseguirà,

et confondrà, a cops et meravellarà; el disseny, amb tota seguretat, fa d'enzim de tota la modernitat a la moda que ens fan consumir. Per tot això, els comerciants (abans dits: botiguers) han hagut de canviar la fesomia dels seus comerços. De dia, botigues de roba; de nit, espais lúdics o bars, a prendre copes. Espero que en un d'ells em faràs cinc cèntims de la teva vida d'ATS en aquell llogarret de l'Àfrica central que imagino diametralment oposat al que intento dibuixar-te.

Els teus pares han obert, millor dit, reconvertit, la sabateria, i, amb franquesa, s'han deixat aconsellar per un «modista» i ara tenen un negoci blanquinós, ple de miralls, profilàctic i dominat per uns mobles de disseny punxeguts o triangulars. El teu cosí no ho ha pogut resistir i s'ha fet muntar un bar, contenidor de gent, desfregat dins l'estètica tètrica dels garatges; ciment, llums de neó i molta cervesa, portes metall·liques, i confort matusser. Dur.

Sembla que vulgui deixar en evidència la teva família, però a part de les meves manies, el negoci els va de primera i ja saps que això és el tot.

També hi ha pocs, poquis-